

แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
The Management of Prevention and Mitigation of Public Hazards
Subdistrict Administrative Organization Sung Noen District,
Nakhon Ratchasima Province

สมพงษ์ มะโนศรี¹
Sompong Manosri

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมาและ 2) ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น จำนวน 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน **ผลการศึกษา พบว่า** ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ด้านการควบคุม ด้านการวางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านการนำตามลำดับ แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน ควรกำหนดแผนงานของอัตรากำลังคนในการทำงานแต่ละตำแหน่ง ให้ตรงกับการทำงานที่เหมาะสม ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร ควรกำหนดขอบเขตงานของแต่ละฝ่ายให้ครอบคลุมกับการปฏิบัติงาน ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ควรจัดคนให้เข้าทำงานตามความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งงาน ด้านการนำ ควรจัด สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานให้มากขึ้น ด้านการควบคุม ควรให้ผู้บริหารหรือหัวหน้า ส่วนติดตามงานให้เป็นไปตามกำหนดการโดยเคร่งครัด

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารงานป้องกัน; บรรเทาสาธารณภัย

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the problems for the management of prevention and mitigation of Public Hazards Subdistrict Administrative Organization Sung Noen District, Nakhon Ratchasima Province. and to find the guidelines

Received: 2024-03-13 Revised: 2024-04-16 Accepted: 2024-04-25

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding
Author e-mail: aphiwat.santhan@hotmail.com

to develop the management of prevention and mitigation of Public Hazards Subdistrict Administrative Organization Sung Noen District, Nakhon Ratchasima Province. The samples consisted of 323 people. The research instruments were multiple- choiced questionnaire, rating-scale questionnaire and opened questionnaire. The data were analyzed using percentage, mean and standard deviation. **The research findings were as follows :** The problems for the management of prevention and mitigation of Public Hazards Subdistrict Administrative Organization Sung Noen District, Nakhon Ratchasima Province. was at the moderate level. When considering each aspect, it was found that the highest means were the management of organizational structure followed by job assignment, controlling and planning and the lowest mean was leading. The guidelines to develop the management of prevention and mitigation of Public Hazards Subdistrict Administrative Organization Sung Noen District, Nakhon Ratchasima Province. were as follows : for planning, it was found that job planning should be proper with personnel's abilities. For organizational structure, it was found that job scope of each section should be covered with the performances. For job assignment, it was found that job assignment should be proper with personnel's abilities. For leading, it was found that the administrators should set more facilitations. For controlling, it was found that the administrators should follow up the performance seriously.

Keywords: Management of Prevention; Mitigation of Public Hazards

บทนำ (Introduction)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Department of Disaster Prevention and Mitigation) เป็นหน่วยงานใหม่ซึ่งเกิดขึ้นตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มภารกิจด้านสาธารณภัยและพัฒนาเมืองสังกัดกระทรวงมหาดไทยก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมพ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545 พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งหน่วยงานซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2545 ประกอบกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกระทรวงมหาดไทยพ.ศ. 2545 ประกอบด้วยบุคลากรที่ถ่ายโอนมาจาก 5 หน่วยงานคือกรมการเร่งรัดพัฒนาชนบทกองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกรมการปกครองสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกองสงเคราะห์ผู้ประสบภัยกรมประชาสัมพันธ์และศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต 1-9 กรมการพัฒนาชุมชนจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมพ.ศ. 2545 โครงสร้างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระยะแรกที่ได้รับการออกแบบจากการปฏิรูปโครงสร้างระบบราชการเป็นโครงสร้างที่มีเฉพาะหน่วยงานส่วนกลางที่เข้าไปปฏิบัติงานในระดับกลุ่มจังหวัดนั้นคือศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 1-12 ดังนั้นการไม่มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำให้ประสบปัญหาการบริหารจัดการระบบราชการและการปฏิบัติภารกิจในด้านสาธารณภัยในระดับจังหวัดกล่าวคือไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการรับผิดชอบภารกิจด้านสาธารณภัยซึ่งถ้าหากเกิดภัยพิบัติหรือสาธารณภัยใน

พื้นที่ของจังหวัดและมีความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จะกระทำได้ล่าช้าและไม่คล่องตัวเนื่องจากต้องขอความเห็นชอบจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผ่านศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้ง 12 เขตก่อนถึงจังหวัดและนอกจากนี้หน่วยงานในระดับ จังหวัดยังเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญที่จะนำนโยบายและแผนงาน/โครงการของกรมที่จัดทำขึ้นลงไปสู่การ ปฏิบัติให้ถึงภาคประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่จะได้รับผลจากการดำเนินงานตามภารกิจของกรม (กรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย, 2546)

กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้พิจารณากำหนดโครงสร้างการบริหาร ราชการส่วนภูมิภาคให้แก่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2551 ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดินพ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 จัดตั้งสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทั้ง 75 จังหวัดเป็นโครงสร้าง ในการบริหารราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยให้เหตุผลความ จำเป็นในการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทยเพื่อให้การดำเนินการกำกับดูแลและสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยในระดับจังหวัดเป็นไปอย่างคล่องตัวและจะส่งผลให้การมอบอำนาจของผู้ว่าราชการ จังหวัดให้แก่หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสามารถปฏิบัติราชการแทนผู้ว่า ราชการจังหวัดได้ทุกจังหวัดทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปด้วย ความสำเร็จมีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัด (กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย, 2546)

การบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลหน่วยงานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีความใกล้ชิดในการดูแล ทุกข์สุขของประชาชนและป้องกันภัยต่างๆกลไกสำคัญในการจัดการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการ สร้างจิตสำนึกและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อไม่ให้ก่อ ความเสียหายที่รุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สินนอกจากนี้ยังต้องมีการจัดโครงสร้างองค์กรแบบเครือข่ายเพื่อ การปฏิบัติงานให้เชื่อมโยงเป็นระบบการจัดทำแผนโดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องรวมทั้งมีการปรับปรุงการประสานงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่กับ หน่วยงานละบุคลากรที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบและการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและ ทักษะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ (สมยศนาวิการ, 2522)

จากเหตุผลดังนี้ความสำคัญของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กร บริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดงคือบุคลากรเพราะบุคลากรคือองค์ประกอบหลักที่สำคัญขององค์กรและ บุคลากรมีส่วนทำให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายทั้งสั้นและองค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญๆประกอบด้วยปัจจัยในองค์กรปัจจัยภายนอกองค์กรและในปัจจัยดังกล่าวนั้น บุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่เป็นเช่นนั้นเพราะการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรแม้ว่าจะ มีปัจจัยอื่นๆครบถ้วนแต่ถ้าขาดซึ่งคนที่จะกระทำหรือดำเนินการปัจจัยอื่นเหล่านั้นก็ไม่สามารถทำให้เกิดผล

ตามที่ต้องการได้แต่เมื่อพูดถึงคนคนนั้นมีลักษณะเคลื่อนไหวมีความรู้สึกรู้สึกคิดซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาประเด็นปัญหาเหล่านั้นนับได้ว่าเป็นปัญหาของทุกองค์กรเพราะถ้าองค์กรใดคนในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือหรือปฏิบัติงานตามหน้าที่องค์กรเหล่านั้นก็ไม่สามารถดำเนินการไปได้ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องตระหนักในภารกิจว่าจะทำอย่างไรให้คนในองค์กรทำงานให้กับองค์กรของตนได้อย่างเต็มที่

จากรายงานการตรวจประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลของอำเภอแคนดง ด้านที่ 4 คือการบริการสาธารณะพบว่าบุคลากรในการปฏิบัติงานการเลือกสรรคนเข้าทำงานและเวลาในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กันทำให้งานเกิดความล่าช้าตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอขาดการวางแผนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคในการสร้างแรงจูงใจหรือปัจจัยอื่นๆเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรให้ได้ซึ่งผู้บริหารจะทราบว่าบุคลากรภายในองค์กรมีความต้องการอย่างไรอาจจะมีด้วยกันหลายวิธีแต่วิธีที่นิยมใช้กันคือการสำรวจว่ามีแรงจูงใจด้านใดบ้างที่อยากให้อุปกรณ์ภายในองค์กรอยากจะทำงานให้กับองค์กรอย่างเต็มที่และมีประเด็นใดที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจหรือไม่อยากที่จะทำงานซึ่งผลจากการสำรวจดังกล่าวจะสามารถที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรในองค์กรจึงจะสามารถทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่างานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหน่วยงานในส่วนกลางทำหน้าที่กำกับดูแลและประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกันตลอดจนการมีนโยบายและแผนในการกำหนดการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในทุกระดับความสำเร็จดังกล่าวขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและได้รับการสนับสนุนความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดีจากสภาพปัจจุบันงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นงานที่ต้องตื่นตัวตลอดเวลาทันต่อเหตุการณ์ในการช่วยเหลือประชาชนที่พร้อมด้วยอุปกรณ์เครื่องมือ/เครื่องใช้ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจจะศึกษาปัญหาในการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อจะได้นำผลที่ได้รับการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ในการศึกษาเรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 108 คน และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 215 คน รวมทั้งสิ้น 323 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 202 คน กำหนดโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สำหรับแยกตามรายการของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แยกออกเป็น 5 ระดับดังนี้

1 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย

3 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก

5 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยวิธีการหาความเรียงและสรุปผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งแบบสอบถามให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พร้อมติดตามและรวบรวมแบบสอบถามให้ผู้ศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา

2. ตรวจสอบและให้นำหน้าคะแนนลงในแบบสอบถาม
3. นำคะแนนในแบบสอบถามไปบันทึกในแบบบันทึกข้อมูล (Coding Form)
4. นำคะแนนในแบบสอบถามไปบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยวิธีแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยวิธีการหาความถี่
3. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยสรุปประเด็นบรรยายในรูปความเรียง

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษา “แนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา” ผู้ศึกษาขอสรุปผลการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาพบว่าปัญหาของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรอยู่ในระดับมากรองลงมาได้แก่ด้านการจัดคนเข้าทำงาน อยู่ในระดับปานกลางด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลางด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลางและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่การนำอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1.1 ด้านการวางแผนมีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุดคือควรกำหนดแผนงานของอัตรากำลังคนในการทำงานแต่ละตำแหน่งให้ตรงกับการทำงานที่เหมาะสมจำนวน 98 คนรองลงมาได้แก่จัดการวางแผนการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ให้ชัดเจนขึ้นจำนวน 45 คนและกำหนดวิสัยทัศน์เป้าความของความสำเร็จของสังคมในอนาคตจำนวน 32 คน

1.2 ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรมีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุดคือควรกำหนดขอบเขตงานของแต่ละฝ่ายให้ครอบคลุมกับการปฏิบัติงานจำนวน 68 คนรองลงมาได้แก่แบ่งหน้าที่สายงานความรับผิดชอบให้ชัดเจนไม่ควรก้าวร้าวสายงานจำนวน 49 คนและควรจัดโครงสร้างองค์กรในการบริหารงานให้ชัดเจนจำนวน 31 คน

1.3 ด้านการจัดคนเข้าทำงานมีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุดคือจัดคนให้เข้าทำงานตามความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งงานจำนวน 87 คนรองลงมาได้แก่อยากให้มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มากขึ้นเพื่อเป็นการแข่งขันเพิ่มประสิทธิภาพจำนวน 45 คนและควรคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานให้คำนึงถึงหลักความรู้ความสามารถของบุคลากรจำนวน 30 คน

1.4 ด้านการนำผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุดคือจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานให้มากขึ้นจำนวน 67 คน รองลงมาได้แก่คณะผู้บริหารจัดประชุมและพบปะหารือกับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำนโยบายและชี้แจงให้เข้าใจจำนวน 32 คน และจัดให้มีสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรจำนวน 29 คน

1.5 ด้านการควบคุมผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุดคือให้ผู้บริหารหรือหัวหน้าส่วนติดตามงานให้เป็นไปตามกำหนดการโดยเคร่งครัดจำนวน 45 คน รองลงมาได้แก่ให้กำหนดแผนและการติดตามการทำงานให้ชัดเจนและมีรูปแบบที่เป็นรูปธรรมจำนวน 35 คน และติดตามการปฏิบัติงานให้ตรงตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหัวหน้างานแต่ละฝ่ายเป็นผู้ติดตามและประเมินผลงานตามกำหนดระยะเวลาจำนวน 28 คน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussions)

1. ปัญหาของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการบริหารว่าในการทำให้บางสิ่งบางอย่างมีความซับซ้อนเหมือนกับการบริหารเข้าใจได้ง่ายขึ้นสิ่งดังกล่าวนี้หรือการบริหารควรจะได้รับพิจารณาเป็นส่วนหรือเป็นหน้าที่แยกจากกันตามลำดับที่ประกอบกันขึ้นเป็นกระบวนการโดยส่วนรวมคือการวางแผนการจัดองค์การการสั่งการการควบคุมรูปแบบของการบริหารดังกล่าวนี้และปัญหาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องมีการปรับปรุงการบริหารในส่วนด้านการจัดคนเข้าทำงานเนื่องจากยังไม่มีการพัฒนาบุคลากรในการทำงานเพราะขาดงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรทั้งนี้ทางองค์กรต้องจัดหางบประมาณเพื่อมาพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับปริญญาวิชัย (2550) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่อำเภอสุวรรณภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่อำเภอสุวรรณภูมิจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสามด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำคือด้านบุคลากรด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์มีความเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาที่พบคือองค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การทำงานร่วมกันโดยสมัครใจเพราะว่าในการบริหารนั้นคนนับว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญมากที่สุดคนเป็นผู้ที่นำมาซึ่งการบริหารอื่นๆและทำให้ทรัพยากรนั้นเกิดประโยชน์และควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยีต่างๆที่มีความทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่เพิ่มจำนวนขึ้นในแต่ละปีให้เหมาะสมพอควรแก่การปฏิบัติงานเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า

1.1 ด้านการวางแผนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่องค์กรของท่านมีการจัดประชุมคณะผู้บริหารเพื่อกำหนดเป้าหมายไว้ในอนาคตทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่าดังนี้ว่าการวางแผนในการบริหารจัดการองค์กรทุกระดับจะมีแนวคิดว่าการวางแผนเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางเดินให้แก่หน่วยงานการวางแผนงานนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการบริหารจัดการหน่วยงานทุกประเภททั้งภาครัฐและเอกชนถ้าปราศจากการวางแผนแล้วก็จะเหมือนเรือที่ไร้หางเสือหน่วยงานจะถูกพัดพาไปตามกระแสลมของการเปลี่ยนแปลงซึ่งมาจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการเมือง

โดยไม่มีทิศทางที่แน่นอนฉะนั้นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและอาสาสมัครจึงต้องตระหนักถึงการวางแผนในการบริหารการป้อนกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตลอดเวลาซึ่งสอดคล้องกับสมยศนาวิกร (2522) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนคือแผนงานต่างๆจะให้เป้าหมายกับองค์การและระเบียบวิธีปฏิบัติงานที่ดีที่สุดเพื่อความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าวนี้ยิ่งไปกว่านั้นแผนงานจะทำให้ (1) องค์การต้องรวบรวมทรัพยากรที่องค์การสำหรับกิจกรรมต่างๆ (2) ความก้าวหน้าขององค์การสามารถตรวจสอบและวัดได้ดังนั้นการแก้ไขก็จะเกิดขึ้นถ้าหากว่าอัตราของความก้าวหน้าไม่เป็นที่น่าพอใจ

1.2 ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่องค์กรของท่านมีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในองค์กรทั้งอภิปรายผลได้ว่าปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ของไทยค่อนข้างจะมีปัญหามากในเรื่องอำนาจหน้าที่ทั้งนี้เนื่องจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายไม่ว่าจะจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และฉบับ 2550 กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศของคณะกรรมการการกระจายอำนาจตลอดจนกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็นภาพรวมครอบคลุมกิจการเกือบทุกประเภทที่ต้องดำเนินการโดยส่วนกลางและในองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็มีปัญหาความซ้ำซ้อนในเรื่องเขตพื้นที่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นทำให้ในระยะหลังนี้จึงเกิดกรณีการกล่าวอ้างว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้ทำกิจการโดยปราศจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆหรือเกินกรอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับพลศิริวิวัฒน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองขลุงจังหวัดบุรีรัมย์” ผลการศึกษาพบว่า “การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองขลุงจังหวัดกำแพงเพชรโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายละเอียดได้แก่การจัดองค์กรรองลงมาการวางแผนการจัดคนเข้าทำงานการควบคุมและการนำอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางต่างกันมีการบริหารจัดการโดยรวมไม่แตกต่างกันและข้อเสนอแนะได้แก่จัดการวางแผนการดำเนินงานในโครงการต่างๆให้ชัดเจนขึ้นควรจัดโครงสร้างองค์กรในการบริหารงานให้ชัดเจนควรคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานให้คำนึงถึงหลักความรู้ความสามารถของบุคลากรจัดให้มีสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรให้กำหนดแผนและการติดตามการทำงานให้ชัดเจนและมีรูปแบบที่เป็นรูปธรรม”

1.3 ด้านการจัดคนเข้าทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่องค์กรของท่านมีการพัฒนาบุคลากรในการทำงานทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า 1 การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับงานบุคลากรที่ต่อเนื่องจากการประเมินจุดมุ่งหมายสำคัญก็เพื่อช่วยให้บุคลากรปรับปรุงตนเองที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหาและดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ขององค์การการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะในองค์การทางการศึกษาได้มีการกระทำอันมากมายในหลายรูปแบบและมีการตีความหมายไปในหลายลักษณะเช่นการฝึกอบรมประจำการการประชุมสัมมนาการฝึกปฏิบัติการศึกษาอบรมระยะสั้นและการศึกษาต่อเพื่อรับวุฒิส่งขึ้น ฯลฯ วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ก็เพื่อเพิ่มพูนความรู้เปลี่ยนท่าทีและพฤติกรรมให้เอื้ออำนวยต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในหน่วยงานการพัฒนาบุคลากรนั้นย่อมนำมาซึ่งประสิทธิผลของหน่วยงานซึ่งหน้าที่ของหน่วยงานก็คือให้การศึกษาแก่สมาชิกในสังคมอันเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งเพราะคุณภาพของสมาชิกในสังคม

ย่อมขึ้นอยู่กับระดับคุณภาพของบุคลากรของหน่วยงานนั่นเองดังนั้นกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรจึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม 1 ซึ่งสอดคล้องกับปริญญวิชัย (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่าข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาที่พบคือองค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ ควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การทำงานร่วมกันโดยสมัครใจเพราะว่าในการบริหารนั้นคนนับว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญมากที่สุดคนเป็นผู้ที่นำมาซึ่งการบริหารอื่นๆและทำให้ทรัพยากรนั้นเกิดประโยชน์และควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยีต่างๆที่มีความทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่เพิ่มจำนวนขึ้นในแต่ละปีให้เหมาะสมพอควรแก่การปฏิบัติงาน

1.4 ด้านการนำโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ผู้นำในองค์กรของท่านมีการสร้างความศรัทธาในการทำงานขององค์กรทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาและระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกันโดยมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องมนุษยสัมพันธ์การจูงใจการฝึกอบรมการติดต่อสื่อสารตลอดจนศึกษาถึงภาระผู้นำพิจารณามุ่งเน้นในเรื่องบุคคลคุณภาพของคนมากกว่ามุ่งเน้นในเรื่องงานเป็นสำคัญถ้าผู้นำไม่เน้นในเรื่องอย่างนี้จะไม่มีศรัทธาในการทำงานถ้าผู้นำไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีไม่มีสิ่งจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับวีเชียรวิทย์อุดม (2549) ได้กล่าวว่าทฤษฎีการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์เป็นทฤษฎีการบริหารที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคลหรือการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรมุ่งทำความเข้าใจในเรื่องของคนงานเป็นสำคัญ (People Centered) มีการใช้ระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้แขนงวิชาการต่างๆหลายสาขามาประสานรวมกันขึ้นมานำวิชาสังคมวิทยาจิตวิทยาสังคมและวิทยาภาษามานุษยวิทยามาสผสมผสานกันและมุ่งให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาและระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกันโดยมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องมนุษยสัมพันธ์การจูงใจการฝึกอบรมการติดต่อสื่อสารตลอดจนศึกษาถึงภาระผู้นำพิจารณามุ่งเน้นในเรื่องบุคคลคุณภาพของคนมากกว่ามุ่งเน้นในเรื่องงานเป็นสำคัญ

1.5 ด้านการควบคุมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่องค์กรของท่านมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) นั้นมีมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่แล้วพนักงานหรือสมาชิกสภานั้นมีการปฏิบัติงานไม่สม่ำเสมอเพราะมีปัญหาในเรื่องอำนาจหน้าที่ทั้งนี้เนื่องจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายไม่ว่าจะจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และฉบับ 2550 กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศของคณะกรรมการการกระจายอำนาจตลอดจนกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็นภาพรวมครอบคลุมกิจการเกือบทุกประเภทที่ต้องดำเนินการโดยส่วนกลางและในองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็มีปัญหาความซ้ำซ้อนในเรื่องเขตพื้นที่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นทำให้ในระยะหลังนี้จึงเกิดกรณีการกล่าวอ้างว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้ทำกิจการโดยปราศจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆหรือเกินกรอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับวุฒิชัยสุขเข้ม (2553) ที่ได้กล่าวไว้ว่าข้อเสนอแนะพบว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนมากกว่านี้และรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหารมากกว่านี้ต้องการที่จะให้มีประชุมมากกว่านี้เพื่อที่พัฒนาสิ่งต่างๆในโครงการที่จะเกิดขึ้นและให้ผู้บริหารมาพบปะกับประชาชนมากกว่านี้ด้วยให้ผู้บริหารควรพัฒนาเรื่องการปราบปรามยาเสพติดในชุมชนควรจัดแบ่งงานตามหน้าที่ตามความสามารถเพื่อพัฒนาองค์กร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางดังนั้นเพื่อให้ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดผู้บริหารและควรจะปรับปรุงการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ให้ดียิ่งขึ้นโดยการให้ความสำคัญในเรื่องการจัดโครงสร้างองค์กรให้มากขึ้น

1. ด้านการวางแผนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลควรรักษามาตรฐานโดยการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันของบุคลากรในองค์กรเพื่อพัฒนาการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ดียิ่งขึ้น
2. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงองค์กรโดยมีการพัฒนาบุคลากรในการทำงาน
3. ด้านการจัดคนเข้าทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงองค์กรโดยมีการตั้งเป้าหมายการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ
4. ด้านการนำโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลควรปรับปรุงโดยผู้บริหารต้องสร้างความศรัทธาในการทำงานขององค์กรเพื่อพัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น
5. ด้านควบคุมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลควรปรับปรุงการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัญหาของการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีผลการศึกษาอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงในบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบเทศบาลตำบลกับองค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรเพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กุสุมา แสงรักษาวงศ์. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล รัตภูมิ อำเภอควนเมือง จังหวัดสงขลา*. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- โกวิท พวงงาม. (2544). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- จันจิรา หอมหวาน. (2547). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. รายงานการค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปริญญญา วิชัย. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วน*

- ตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.
สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พิทักษ์ รัตนวรรณ. (2551). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พลศิริ ผิวเผือก. (2553). การบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองขลุง
จังหวัดกำแพงเพชร. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สมคิด บางโม. (2548). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- อรัญญา บุญตานนท์. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรณีศึกษาตำบลท่าสาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.